

Konya İlinde Organik Hayvancılık Potansiyeli ve Yaygınlaştırma Olanakları

¹Orhan ERMETİN
²Zeki BAYRAMOĞLU

¹Dr. Tarım İl Müdürlüğü, KONYA
²Yrd. Doç. Dr. Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi,
Tarım Ekonomisi Bölümü, Selçuklu / KONYA

Özet

Konya ili sahip olduğu tarım alanları ve barındırdığı hayvan sayısı ile Türkiye tarım sektöründe önemli bir yere sahiptir. Konya 38.257 km²'lik yüz ölçümü ile Türkiye'nin en büyük ili olup, 2.660.000 ha tarım arazisine sahiptir. Türkiye tarımsal üretim değerinin % 5'ini oluşturmaktadır. Ayrıca Konya ili Türkiye'nin buğday deposu olma özelliğinin yanında hayvancılık sektöründe de oldukça önemli bir payı vardır.

Organik hayvancılık faaliyetleri, organik bitkisel üretim ile birlikte Türkiye'de olduğu gibi Konya ilinde de yaygınlaşmaktadır. Konya'da henüz büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği konusunda organik yetiştiricilik yapılmamasına rağmen, arıcılık ve yumurta tavukçuluğunda örnek işletmeler mevcuttur. Konya ilinde organik tarım, 2009 yılı verilerine göre 2 farklı işletmede 350 kovan organik arıcılık ve 2 farklı çiftlikte 8.500 adet tavuk ile organik yumurta üretimi yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Organik tarım, organik hayvancılık, Konya

Giriş

Organik hayvancılık, sentetik olarak üretilen maddelerin, direk veya dolaylı olarak hayvansal üretimde kullanılmadığı veya kullanımını zorunlu ise minimum düzeyde kulla-

nıldığı hayvansal üretim şeklidir. Son yıllarda hayvancılık alanında çiftlik hayvanlarının performanslarının artırılması ve üretim artışı ile üretim masraflarının azaltılması açısından önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Ancak üretim artışı çevre dostu üretime, hayvan sağlığı ve refahına uygun olarak gerçekleştirilememiştir. Ayrıca güvenilir ve sağlıklı ürünlere daha fazla fiyat ödemeye razı olan tüketici sayısındaki artış, üretici üzerindeki ekonomik baskıların azaltılmasını kolaylaştırmıştır. Sonuçta organik ürün talebi ile türlerin, doğanın, yeraltı sularının ve hayvanların korunması isteği hayvansal üretimde organik hayvancılığı ön plana çıkarmıştır (Sundrum 2001).

Organik hayvancılık; yüksek kaliteli, sağlıklı ve risksiz ürünler talep eden tüketici kitlesine yönelik, çevre dostu üretim teknikleriyle kontrollü ve sertifikalı olarak gerçekleştirilen bir üretim faaliyetidir. Organik hayvancılık, ekolojik doğal dengeyi korumayı ve ürün miktarından çok ürün kalitesinde sağlık kriterlerini yükseltmeyi amaçlayan bir üretim şeklidir (Aksoy ve Altındışli 1999).

Organik üretim yapan işletmelerde çiftlik hayvanları tarımsal üretimde önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bunun nedeni, işletmeye gübre temininin sağlanması, yem bitkisi münavebesi ile toprağı zenginleştirmesidir. Bu nedenle organik tarım bitkisel ve hayvansal üretimleri birlikte içeren karma bir sistemdir (Pekel ve Ünalın 1999).

Organik tarım önceleri bitkisel ürünlerin üretimi amacıyla ortaya çıkmıştır. Ancak daha sonra hayvancılıkta da önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Aslında organik tarımı bitkisel ve hayvansal üretimle birlikte düşünmek gerekir. Çünkü çiftlik hayvanları, bir taraftan işletmeye gübre sağlamakta, diğer taraftan da bitkisel üretime yem bitkisi münavebesi getirerek toprağı zenginleştirmektedir. Bu nedenle organik tarım, bitkisel ve hayvansal üretimleri birlikte içeren karma bir sistem olarak ele alınmalıdır. Dolayısıyla da tarımın iki ana kolundan birisi olan hayvansal üretimin ekolojik dengeyi koruyacak ve biyolojik gelişmeyi sağlayacak şekilde yürütülmesi, hem bu faaliyetlerin devamlılığın sağlanması, hem de insan sağlığının korunması açısından son derece önemlidir. Bu üretim sistemi içinde yer alan organik hayvansal üretimin temeli bölgeye adapte olabilen hayvanlarla çalışmak ve bunlardan organik bir yetiştirme ve organik bir besleme ile sağlıklı ürünler almaktır (Saner ve Engindeniz 2001).

Konya İlinde Tarımın Yapısal Durumu

Konya; Türkiye buğday üretiminin %11'ini, arpa üretiminin %14'ünü, şeker pancarı üretiminin %25'ini karşılamaktadır (Babaoğlu 2009). Konya'da Erkan ve ark.'nın yaptığı bir araştırmada sulu alanlarda %33.16 buğday, %28.73 Şeker pancarı, %5.50 arpa, %7.33 fasulye, %3.52 mısır, %4.03 nadas, %1.42 Kavun ve %16.31 diğer bitkilerin, kuru alanlarda ise %54.85 buğday, %0.01 arpa, %43.62 ve %1.52 oranında diğer bitkilerin ekildiği belirlenmiştir (Demiröz 2007). Tarla alanı içerisinde arazilerin %61.8'inde tarla bitkileri, %1.9'unda sebze, %1.1'inde meyve, %0.5'inde bağ alanı olduğunu ve %34.7'sininde nadasa bırakıldığını bildirmektedir. Konya'da arazi dağılımı ve yüzde payları Çizelge 1'de, Konya'da yetiştirilen ürün grupları ise Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 1. Konya'da Arazi Dağılımı (alan (Ha) ve %'de Payları)

KULLANIM ŞEKLİ	ALAN (ha)	%	%
1- İŞLENEN ARAZİ			
- Tarla arazisi	1.375.460	61,0	
- Nadas	817.277	36,4	
- Sebze	21.990	1,0	
- Meyve	20.128	1,0	
- Bağ	13.002	0,6	
Toplam	2.247.857	100	55,0
2- ÇAYIR MER'A	761.461		18,7
3- ORMAN	540.189		13,2
4- ÜRÜN GETİRMEYEN ALAN	531.846		13,1
GENEL TOPLAM	4.081.353		100

(Kaynak: Anonim 2010a)

Çizelge 2. Konya'da Yetiştirilen Ürün Grupları

	Ekilen Alan (da)	Hasat Edilen Alan (da)	Üretim (ton)
Tahıllar	9.829.147	9.256.343	1.717.495
Baklagiller	453.553	453.453	61.814
Endüstriyel Bitkiler	978.011	973.125	4.730.075
Yağlı Tohumlar	203.607	203.607	30.372
Yem Bitkileri	467.983	460.733	962.691
Yumur Bitkiler	81.130	81.130	240.187

(Kaynak: Anonim 2010a)

Konya'da yıllık ortalama yağış miktarının 320 mm civarında olması kuru tarım yapılmasını zorunlu hale getirmekte, çünkü yazları sıcak ve kurak; kışları sert, soğuk ve kar yağışlı geçen step iklimi görülür. Konya il sınırlarındaki geniş alanların dominant bitki örtüsü bozkırdır. Ova tabanlarındaki iklim, toprak ve jeomor-

folojik özelliklerin etkileri bitki örtüsüne yansımıştır. Arazi yapısı itibariyle bitki örtüsü, ova stepi görünümündedir. Ova stepini alçak dağ ile yer yer yüksek dağ stepi çevrelemiştir. Bitki yetiştirme şartları içerisinde meydana gelen değişimler en fazla iklimsel kökenlidir. Konya İli'nin güney ve güneybatı kesimlerinde orman bitki örtüsüne rastlanır (Mülayim 2010).

Dünyada ve Türkiye de Organik Hayvancılık

Organik tarım kuzey Avrupa ve ABD çiftçileri ile başlamış ve bu hareketler 1972 yılında Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu (İFOAM)'nun kurulması ile dünya çapında örgütlenmeye başlamıştır (Babaoğlu ve ark. 2007).

Organik hayvancılık dünyada çeşitli ülkeler açısından değerlendirildiğinde, ABD ve Kanada ilk sıralarda yer almaktadır. Bu ülkelerde hayvanlar da kullanılan hormon ve ilaçların insan sağlığını olumsuz etkileyebileceğinin belirlenmesinden sonra özellikle organik et ve süte olan talep artmıştır (Saner ve Engindeniz

Almanya izlemektedir. Et tavuğunda ise Fransa % 64.1 ile ilk sırada yer almaktadır (Yussefi 2006).

Türkiye'de organik tarım konusunda yasal düzenlemeler, 18 Aralık 1994 tarih, 22145 sayılı 'Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin Ekolojik Üretilmesine İlişkin Yönetmelik' ile ilk yasal düzenleme olarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik sonrasında organik tarımda kanuni çerçevenin tanımlanması için 5262 Sayılı "Organik Tarım Kanunu" 03 Aralık 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak uygulamaya girmiştir. Kanunun değişikliği ise 8 Şubat 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

10 Haziran 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik"de 17 Ekim 2006, 25 Ekim 2008 ve 17 Ekim 2009 tarihlerinde Resmi Gazetelerde yayınlanan üç değişiklik yapılmıştır.

	Organik sertifikalı				Geçiş sürecinde			
	Büyükbaş	Küçükbaş	Kanatlı	Arıcılık	Büyükbaş	Küçükbaş	Kanatlı	Arıcılık
Üretici Sayısı	18	7	7	93	6	-	-	188
Hayvan Sayısı	4.334	12.180	21.928	-	244	-	-	-
Et (ton)	347	205	1	-	0.45	-	-	-
Süt (ton)	7.640	1.071	-	-	1.260	-	-	-
Yumurta (adet)	-	-	4.424.000	-	-	-	-	-
Kovan Sayısı (adet)	-	-	-	11.207	-	-	-	16.173
Bal (ton)	-	-	-	180,11	-	-	-	200,35
Polen (ton)	-	-	-	0,65	-	-	-	0,10
Balmumu (ton)	-	-	-	0,37	-	-	-	-
Propolis (ton)	-	-	-	0,07	-	-	-	0,01
Arısütü (ton)	-	-	-	0,01	-	-	-	-

2001). ABD'de organik et üretimi tavukçuluk ve sığırcılıkta yoğunlaşmış olup, bu oran toplam organik et üretiminin %64'ü dolayındadır. Amerika'nın gıda sanayinde de organik ete yönelik hızla artan bir eğilim görülmektedir. Organik hayvancılığın önemli bir yer tuttuğu ABD'de organik et ve et ürünlerinin pazar payı 40 milyon dolar seviyelerindedir. Avusturya'da organik koyun- keçi eti üretimi ise %30 oranındadır (Labrecque 2007). Avrupa Birliği'nde de organik hayvancılığa yönelik gelişmeler üretim dalları itibariyle değerlendirilecek olursa; Avusturya'da organik besi sığırcılığı işletmelerinin oranı %47.4 iken, bunu %28.0 ile Almanya ve %10.4 ile Danimarka'nın izlediği görülmektedir (Çukur ve Saner 2005).

Avrupa ülkelerinde organik koyun ve keçi yetiştiriciliğinde ilk sırayı Avusturya alırken, bunu koyunculukta Almanya ve Fransa, keçicilikte ise Hollanda ve

Türkiye'de organik tarım faaliyetleri ilk defa bitkisel üretime yönelik olarak 1984 yılında özel firmalar tarafından ithalatçı firmaların taleplerini karşılamak üzere ihracata dönük olarak başlamıştır. Hayvancılıkta organik üretim ise arıcılıkta başlamıştır. Türkiye'de organik ve geçiş süreci hayvansal üretimin genel durumu Çizelge 3'de verilmiştir.

Çizelge 3. Türkiye'de Organik ve Geçiş Süreci Hayvansal Üretimin Genel Durumu (2008)

(Kaynak: Anonim 2010b)

Ülkemizde organik hayvancılık potansiyeli oldukça yüksek olmakla birlikte ne yazık ki bu potansiyelden yeterince yararlanılmamaktadır. Gök (2008) 'ün Tarım ve Köyişleri Bakanlığı verilerinden kaynak olarak belirttiği Türkiye'de ticarete konu olan hayvansal organik ürün üretim değerleri Çizelge 4'de verilmiştir.

Çizelge 4. Türkiye’de Ticarete Konu Olan Hayvansal Organik Ürün Üretim Değerleri (Ton)

Ürünler	2003	2004	2005	2006
İnek Sütü (Ton)	48	138	13	29
Dana Eti (Ton)	8	100	-	-
Koyun Eti (Ton)	4	300	-	10
Keçi Eti (Ton)	-	50	-	-
Arı Kovanı (Adet)	12.653	27.839	573	637
Yumurta (Adet)	34.500	92.500	270.000	241.940

(Kaynak: Gök 2008)

Konya da Hayvancılığın Yapısı ve Organik Hayvancılık Olanakları

Çizelge 5’de Türkiye ve Konya’da 2008 yılına ait türlere göre hayvan sayıları ile üretilen süt, yumurta, bal miktarları ve Konya’nın toplam üretimdeki payları verilmiştir (Anonim 2010c).

Çizelge 5. Türkiye ve Konya’da Türllere Göre Hayvan Sayıları ile Hayvansal Ürün Miktarları

	2008		Konya’nın Payı (%)
	Türkiye	Konya	
Türllere Göre Hayvan Sayıları			
Sığır	10.859.942	406.492	3,74
Manda	86.297	69	0,08
Koyun	23.974.591	1.201.912	5,01
Kıl Keçi	5.435.393	89.018	1,64
Tiftik Keçisi	158.168	2.806	1,77
Hayvansal ürünler			
Sığır Sütü (Ton)	11.255.176	478.568	4,25
Koyun Sütü (Ton)	746.872	45.152	6,05
Keçi Sütü (Ton)	209.570	2.571	1,23
Yumurta (bin adet)	13.190.696	1.891.121	14,34
Bal (ton)	81.364	874	1,07

(Kaynak: Anonim 2010c)

TÜİK 2008 yılı verilerine göre Türkiye sığır mevcudunun % 32.73’ünü kültür ırkları, % 26.25’ini yerli ırklar ve % 41.02’sini bunların melezleri oluştururken, Konya’da aynı sıra ile bu genotiplerin payları % 51.95, % 10.92 ve % 37.13 olarak hesaplanmıştır. İlde yüksek verimli kültür ırklarıyla bunların melezlerinin payı % 90’a yaklaşmış ve bu da verimlere yansımıştır. Sığır-cılıktaki bu gelişmenin aksine ilde, koyun ve keçi sayısındaki hızlı azalmaya paralel olarak bu iki türden elde edilen sütün payı aynı dönemde yarı yarıya azalmıştır. Türkiye yumurta tavuğu mevcudunun yaklaşık olarak % 16’sı Konya’da bulunmaktadır. Yıllara göre değişimle birlikte ülke yumurta üretiminin % 15-20’si Konya’dan sağlanmaktadır (Anonim 2010d). Türkiye yumurta ihracatında da ilin aynı derece de önem

arz eden bir konumda olduğu tahmin edilmektedir. Konya ilinde yumurtacı tavuk kümeslerinin hacmi ve barındırdıkları tavuk sayılarının tespiti çalışmalarının sonucunda ilde; en büyüğü 550000, en küçüğü de 1400 adet yumurtacı tavuk içeren, toplam 85 adet işletme olduğu tespit edilmiştir. Bu işletmelerden bazılarının kekklik, bıldırcın, devekuşu gibi diğer kanatlı hayvan yumurtalarının da üretimine yönelik çalışmaları belirlenmiştir. Konya ili gerek mevcut yumurtacı tavuk sayısı gerekse mevcut işletmelerin kapasite ve verimliliği bakımından düşünüldüğünde, Türkiye yumurta üretim sektörünün en önemli illerinden birisi olmakta, Türkiye ekonomisine bu anlamda oldukça mühim katkılar sağlamaktadır.

Türkiye’de küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin mevcut ekstansif yapısı, nitelikli damızlık hayvan teminindeki güçlükler, suni tohumlamanın bu sahada geç devreye girişi ve henüz yaygınlaşmamış olması ile üniversiteler ve araştırma enstitülerinde yapılan ıslah çalışmalarının yeterince sahaya aktarılamaması gibi nedenlerle küçükbaş hayvan ıslahına yönelik ülkesel boyutta kapsamlı çalışmalar yapılamamış ve hayvan başına elde edilen verimlerde sözü edilebilir bir artış meydana gelmemiştir. Hali hazırda ülkemizde sağılan koyun başına 60 kg, keçi başına ise 80 kg dolaylarında süt elde edilebilmektedir. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin geleneksel olarak yapıldığı Konya ilinde de verimler yaklaşık olarak aynı düzeydedir. Ancak birçok işletmede işgücü yetersizliği nedeni ile koyunlar sağılmamakta veya günde bir kez sağım uygulanmaktadır. İleri bir yaşta (genellikle 3 aydan fazla) süttten kesimin uygulanması ve buna bağlı olarak sağıma geç bir tarihte başlanması sebebiyle sağım süresi kısaltılmakta ve pazarlanabilir süt verimi düşmektedir (Dağ ve Ermetin 2010).

Konya’da 2009 yılı toplam süt üretimi yaklaşık olarak 526.381 tondur. Süt işleyen işletme sayısı ise 82 adet olup, bunların kurulu kapasiteleri günlük birkaç tondan 1000 tona kadar değişmektedir. (Anonim 2010a). Konya’da günlük olarak üretilen süttten (yaklaşık 1442 ton) çok daha fazlasını işleyecek bir kapasite mevcuttur. Hali hazırda birçok işletme kurulu kapasitesinin yarısından daha az süt işlemektedir. İle, işlenmek üzere komşu illerden süt girdiği gibi, dışarıdan gelen süttten daha az olmakla birlikte komşu illere de işlenmek üzere süt gönderilmektedir. Üretilen süt kaliteli olması halinde il dışı uzak mesafelerden de iyi bir fiyata alıcı bulabilmektedir.

Konya’da bal üretimi son 2009 yılı verilerine göre 874,8 ton olup, 424 yerli arıcıya ait 26.329 kovana karşılık, ile dışardan gelen gezginci arıcı sayısı 204 olup, kovan sayıları ise 39.328’dir (Anonim 2010e).

Konya ili nektar kaynaklarının önemli bir kısmı il dışından gelen gezginci arıcılar tarafından kullanılmakta olup, bu yolla üretilen ballar genellikle il dışında değerlendirilmektedir. Bu yönü ile Konya bozkırlarının ülke bal üretiminde önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

En son istatistik verilere göre (2009), sağmal inek başına düşen ortalama yıllık süt verimi ülkemizde 2862 kg iken, dünya ortalaması 2305 kg, Konya'da ise 3322 kg'dır. Her ne kadar, Konya'da sağmal inek başına laktasyon süt verimi dünya ve Türkiye ortalamasından yüksek ise de hayvancılığı ileri ülkelerle karşılaştırıldığında bu değer onların yarısı, hatta inek başına en yüksek süt verimine sahip ülkelerde sağmal inek başına üretilen sütün yaklaşık olarak 1/3'ü düzeyindedir (Dağ ve Ermetin 2010).

Konya'da 2008 yılı verilerine göre 39.706 ton kırmızı et üretilmiş olup, Türkiye üretiminin yaklaşık % 4.36'sına karşılık gelmektedir. Konya'da 2008 yılı resmi verilerine göre 3.176.922 adet etlik piliç yetiştirilmiş olmasına rağmen, aynı yıl beyaz et üretimi ise yaklaşık 315 ton kadar olmuştur. Bu durum Konya'da üretilen etlik piliçlerin yaklaşık % 6,6'sının ilde kesildiğini kalan kısmın ise il dışı kesimhanelerde kesildiğini göstermektedir (Anonim 2009).

Konya'da biri kanatlı hayvanlar için toplam 6 adet et kombinasyonu ve 19 adet mezbaha ve 46 adet de et parçalama ve işleme tesisi bulunmaktadır. Bu kesimhanelerde 2009 yılında, 235.354 adet küçükbaş, 116.534 adet büyükbaş ve 360.959 adet de tavuk kesimi yapılmıştır (Anonim 2010f). İlin kasaplık güç potansiyeli dikkate alındığında yapılan büyükbaş hayvan kesiminin ilin potansiyeline yakın olduğu, ancak küçükbaş hayvan kesiminin ilin kasaplık güç potansiyelinin (yaklaşık 500.000) çok gerisinde olduğu görülmektedir. Bu da ilde üretilen küçükbaş hayvanların yarısından fazlasının il dışında kesildiğini göstermektedir.

Organik hayvancılık faaliyetleri, organik bitkisel üretim ile birlikte Türkiye genelinde olduğu gibi Konya'da da yaygınlaşmaktadır. İlimizde henüz büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği konusunda organik yetiştiricilik yapılmamasına rağmen, arıcılık ve yumurta tavukçuluğunda örnek işletmeler mevcuttur. 2009 yılı verilerine göre Konya'da 2 arı yetiştiricisi 350 kovanda organik arıcılık yapmaktadır. Sarayönü ilçesinde bulunan 2 müteşebbis ise toplam 8 bin 500 tavukluk çiftlikleriyle organik yumurta üretimini gerçekleştirmektedirler.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Son yıllarda ülkemizde organik tarım ürünlerinin tüketimi sağlıklı ve doğal beslenme trendine bağlı olarak artış göstermektedir. Konya organik tarım ya-

pılması için oldukça uygun alanlara sahip olup mevcut projeler yanında bu konuda alınması gereken önemli mesafe vardır. Bu bölgelerde kolaylıkla organik üretime geçilebilir. Organik bitkisel üretimle birlikte, geleneksel hayvancılığa alternatif bir sistem olarak kabul gören organik hayvancılık faaliyetlerinin yapılması için şu öneriler sıralanabilir;

–Organik hayvancılık konusunda üreticilere, özel sektöre, dernek, kooperatif, birlik gibi sivil toplum örgütlerine teknik bilgi verilerek kurslar düzenlenmelidir.

– Tarım sektörüyle ilgilenen kamu ve sivil toplum örgütlerinin öncülüğüyle organik hayvancılık konusunda eğitim çalışmaları yoğun bir şekilde yapıлып, organik üretim ve tüketim bilinci yaygınlaştırılmalıdır.

– Organik üreticileri bir çatı altında toplayacak ve üretim ve pazarlama sorunlarını çözmeye yardımcı olacak üretici birlikleri kurulmalıdır.

– Organik hayvansal ürünlerin pazarlanması konusunda iç ve dış pazarlar araştırılmalı, bu konuda yatırımcılar teşvik edilmelidir.

– Sertifikalı organik ürünlerin satılacağı yerel mağaza ve pazaryerleri kurulmalıdır. Ayrıca organik hayvansal ürünler tüketimi konusunda yayım ve tanıtım faaliyetleri yapılmalıdır.

– Kırsal kalkınma için yerli ve yabancı fonlardan yararlanmak üzere yapılan projelere öncelik tanınmalıdır. Hayvancılık yapmaya uygun bölgeler için de organik hayvancılık projeleri uygulanmalıdır. Konya ili kırsal kentlere doğru göç vermeye devam etmektedir. Bu göçün önüne geçmek, köylerde yeni istihdam alanları oluşturmak ve kırsalda yaşayan insanların yaşam kalitelerini iyileştirmek üzere buralara yapılacak yatırımlar teşvik edilmelidir.

– Konya'nın güney ve güneybatısındaki dağlık bölgelerde yer alan ilçe ve köylerde, neredeyse tamamen meraya dayalı olarak yürütülen küçükbaş hayvancılığın örgütlenerek sertifikalandırılması ve organik hayvancılığa dönüştürülmesi mümkündür. Zaten buralarda yapılan yetiştiricilik organik üretime çok yakındır. Bir yandan bu alanlarda sertifikalı yetiştiricilik yapılabileceği gibi diğer yandan, yetiştiriciliği yapılan Yerli Karasığırları, Tiftik ve Kıl keçileri, Dağlıç koyunları gibi yerli ırkların gen kaynağı olarak korunarak, sürdürülebilir yetiştiriciliğini devam ettirecek yönde çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

– Kırsal alanda yaşayan insanlar, önceleri kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar, kümes hayvanı yetiştirme geleneğine sahiptiler, ancak kuş gribi nedeniyle ellerindeki hayvanların itlaf edilmesi ile bu uğraşı büyük ölçüde azalmıştır. İl Özel İdaresi ve Ziraat Odaları

gibi kurumların uygulayabileceği (organik hayvansal girdi ve sertifika ücretlerinin karşılandığı) organik tavukçuluk projeleri ile bu durumdaki köylerde yaşayan insanların organik tavukçuluğa geçişleri ve gelir seviyelerini arttırmak mümkündür.

–Konya ili coğrafi konumu gereği hayvan hastalıkları bakımından riskli bir bölgededir. Başta brusella ve tüberküloz olmak üzere salgın hastalıklar bölgede yaygındır. Hastalıkların yayılmasını önlemeye yönelik etkin bir sağlık koruma programına ihtiyaç duyulmaktadır. Organik hayvancılık faaliyetlerine risk teşkil edebilecek hastalıkları önlemek için koruyucu hekimlik uygulamaları hakkında yetiştiricilere eğitimler verilmeli, aşılama programlarına eşgüdümlü olarak bütün yetiştiricilerin katılmaları sağlanmalıdır.

– Konya’da etlik piliç yetiştiriciliği, özellikle Akşehir ilçesinde bir entegre üretim halinde yapıldığı için gelişmiş olup, ilin toplam üretiminin yaklaşık % 94’ü buradan sağlanmaktadır. İlçede organik etlik piliç yetiştirme konusunda üretici potansiyeli olmasına rağmen bu konuda faaliyet gösteren işletme yoktur. Bu konuda yatırımlara ihtiyaç vardır.

– Çevre dostu üretim modelleri arasında organik süt sığırcılığı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde artan bir hızla yayılmaktadır (Atasever ve Erdem 2007). Geleneksel hayvancılığa alternatif bir sistem olarak kabul gören organik süt sığırcılığının üretim pazar payından Türkiye ve Konya’nın pay alabilmesi için süt sığırcılığı işletme sahiplerine ve müteşebbislere eğitimler ile bu konudaki uygulamalar ve araştırmalar hakkında özel bilgi verilmelidir.

– Hayvancılık sektörünün en önemli sorunlarından bir tanesi kaba yem ihtiyacının oldukça yüksek düzeyde olması, buna karşın üretimin bu ihtiyaca karşılayacak düzeyde olmamasıdır. Konya da Çayır mera alanları 761.461 hektar olup, bu miktar toplam arazi varlığının % 18,7’ini teşkil etmektedir (Mülâyim 2010). Fakat meraların büyük çoğunluğu zayıf ve verimi çok düşüktür. Yem bitkisi ekimi ise 46.400 hektar alanda yapılmaktadır. Mera ıslah projeleri ile mevcut meraların ıslahı yapılmalı, yem bitkisi üretimi ile birlikte organik yem bitkisi üretimi teşvik edilmelidir.

– Konya ili, zengin bitki örtüsü çeşitliliği ile arıcılık faaliyetleri için önemli bir potansiyele sahiptir. Konya da 127.855 kovan konaklama kapasitesine sahip olup, 424 yerli arıcı, arıcılık faaliyeti yapmaktadır. 2009 yılı verilerine göre 2 üretici 350 kovanda organik arıcılık yapmaktadır. Konya ili ve civarında 102 adet endemik bitki türü saptanmıştır. Tarımsal üretimin yapılmadığı bazı bölgeler organik bal üretimine tahsis edilmeli ve organik arıcılık yapan kişi sayısı arttırılarak organik

arıcılık potansiyeli değerlendirilmelidir.

– Organik hayvancılıkta, hastalıkların tedavisinde homeopatik tedavi diye isimlendirilen ve birçok maddenin bu amaç için kullanıldığı ama en fazla bitkisel ile mineral maddelerin kullanımı ile uygulanan tedavi şekilleri uygulanır (Vatansever 2007). Bu amaçla kullanıma imkanı olan bitkilerin Konya ili içinde doğadan toplanma ve üretme imkanları araştırılıp, alternatif bir üretim oluşturulmalıdır.

Kaynaklar

- Anonim. 2009. Türkiye İstatistik Yıllığı. T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu. s: 526. Ankara.
- Anonim. 2010a. Tarım İl Müdürlüğü Verileri. Konya.
- Anonim. 2010b. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı. Organik Tarım İstatistikleri. (www. tarim.gov.tr). Erişim Tarihi: 09.02.2010.
- Anonim. 2010c. www.tuik.gov.tr. Türkiye İstatistik Kurumu. Hayvansal Üretim İstatistikleri. Erişim Tarihi: 09.02.2010.
- Anonim 2010d. <http://www.yum-bir.org>. Türkiye Yumurta Üreticileri Merkez Birliği. Yumurta Tavukçuluğu Verileri. Erişim Tarihi: 09.02.2010.
- Anonim. 2010e. Konya Tarım İl Müdürlüğü Brifing Sunumu
- Anonim. 2010f. www.etbir.org.tr. Et Üreticileri Birliği. Tür ve Irklarına Göre Büyükbaş ve Küçükbaş Kesilen Hayvan Sayısı ve Et Üretim Miktarları. Erişim Tarihi: 09.02.2010.
- Aksoy U., Altındişli A. (1999). Dünyada ve Türkiye’de Ekolojik Tarım Ürünleri Üretimi, İhracatı ve Geliştirme Olanakları. İstanbul Ticaret Odası. Yayın No: 1999-70.
- Atasever S., Erdem H. 2007. Organik Süt Sığırcılığının Genel Özellikleri ve Türkiye’deki Uygulanabilirliği. OMÜ Ziraat Fakültesi Dergisi.22/3 s:337-342.
- Babaoğlu M. 2009. Selçuklu Başkentinin Tarım Eylem Planı İhtiyacı. Ticaret Borsası Dergisi, Nisan 2009.Yıl: 12, Sayı: 32. Konya.
- Babaoğlu M., Ermetin O., Gezgin S., Çalış Ş., Kutlu Ö. 2007. Küresel İklim Değişikliği ve AB Müzakere Sürecinde Organize Hayvancılık Bölgeleri:Konya Örneği. Konya’da Tarım ve Tarımsal Sanayi Sorunlarının Tespiti Sempozyumu. s:448-459. Konya.
- Çukur F., Saner G. 2005. Konvansiyonel ve Ekolojik Hayvancılık Sistemlerinin Sürdürülebilirliği ve Türkiye Üzerine bir Değerlendirme ADÜ Ziraat Fakültesi Dergisi; 2(1). s :39 - 44
- Dağ B. ve Ermetin O. 2010. Cumhuriyetten Günümüze Konya’da Hayvancılık. Yeni İpek Yolu Dergisi Konya Kitabı XII. Konya Ticaret Borsası Yayını, Konya.
- Demiröz E. 2007. Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayiler ve Tarıma dayalı Sanayilerin Gelişiminde Ticaret Borsalarının Önemi, Konya İlinin Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayi Durumu. Konya’da Tarım ve Tarımsal Sanayi Sorunlarının Tespiti Sempozyumu. Konya.
- Gök S.A. 2008. Genişleyen Avrupa Birliği Pazarında Türkiye’nin Organik Tarım Ürünleri Ticareti Açısından Değerlendirilmesi. AB Uzmanlık Tezi. Ankara Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı.
- Labrecque L. 2007. The ABC’s of Organic Production, Drummondville Dairy Cattle Symposium p: 89-104.
- Mülâyim M. 2010. Konya Tarımı (Bitkisel Üretim), Yeni İpek Yolu Dergisi Konya Kitabı XII. Konya Ticaret Borsası Yayını, Konya.
- Pekel E., Ünalın A. (1999). Ekolojik Hayvancılık. Türkiye I. Ekolojik Tarım Sempozyumu, İzmir.
- Saner G., Engindeniz S. 2001. Hayvancılıkta Ekolojik Üretime Geçiş Olanakları ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme. Türkiye 2. Ekolojik Tarım Sempozyumu. s.124-133. Antalya.
- Sundrum A. 2001. Organic Livestock Farming: a Critical Review. Livestock Production Science, 67(3):207-215.
- Vatansever H. 2007. Organik Tarımda Hayvan Hastalıklarının Alternatif Tedavi Yöntemleri. AB ve Türkiye’de Organik Tarım. s: 476-484.
- Yussefi M. 2006. Organic Farming Worldwide 2006: Overview & Main Statistics. The World of Organic Agriculture Statistics & Emerging Trends. 2006 p :23-38.